

Odvetniška poklicna etika

V svesti si svoje dolžnosti, da morajo odvetniki v naši demokratični družbi opravljati svoje poklicno delo tako, da pomagajo uresničevati načela ter določila ustave in zakonov v skladu z načeli demokratičnega razvoja naše družbe in v skladu z načeli humanosti, kulturnosti, spoštovanja dostojanstva človeka ter spoštovanja resnice in pravice, in da utrdijo zaupanje družbe in zastopanih strank ter družbenih in državnih organov v vlogo in delo odvetništva, in v spoznanju, da so v ta namen dolžni sami med seboj skrbeti za izpolnjevanje teh načel in za spoštovanje discipline v svojih vrstah, so odvetniki na skupščini Odvetniške zbornice Slovenije v Ljubljani dne 16. decembra 1994 sprejeli kot obveze svojega poklicnega ravnanja in vedenja **KODEKS ODVETNIŠKE POKLICNE ETIKE**, določila kodeksa pa dopolnili na skupščini Odvetniške zbornice Slovenije dne 7. decembra 2001

KODEKS

1. člen

Kodeks odvetniške poklicne etike je zapis načel in pravil, po katerih se ravnavajo odvetniki pri opravljanju svojega poklica.

Odvetniška poklicna etika odseva svojske naloge odvetniškega poklica v skladu z etiko demokratične družbe.

Ta kodeks je stanovski dogovor odvetnikov po načelu samoupravljanja v odvetniški zbornici.

2. člen

Kodeks je živa zbirka načel in pravil odvetniške poklicne etike, ki se stalno izpopolnjuje.

Odvetniki naj pri svojem poklicnem delu tvorno spremljajo etična vprašanja, ki jih prinaša dnevna praksa. V svoje delo naj vnašajo vedno nove in bolj popolne etične prvine.

Odvetniki naj o takem svojem prizadevanju poročajo zborničnim organom ter dajejo pobudo in predloge za razpravljanje o načelih in pravilih ter za sprejem in zapis novih načel in pravil odvetniške poklicne etike.

3. člen

Kodeks vsebuje tudi takšna pravila, katerih kršitev obravnavajo disciplinski organi odvetniške zbornice.

4. člen

Odvetnik samostojno oceni in po najboljši vesti odloči, upošteva vse okoliščine, kako naj ravna v vsakem posameznem primeru.

Odvetnikova odločitev naj ne bo nikdar v nasprotju z duhom načel in pravil tega kodeksa. V težjih primerih naj se posvetuje s kolegi ali z zborničnimi organi, da se po osebni oceni ne bi odločil nepravilno.

VELJAVNOST KODEKSA

5. člen

Če odvetnik s svojim delom seže na mednarodno področje, bodisi da nastopa v tujini ali zastopa tujce v domovini, naj pazi, da bi ne ravnal v nasprotju z načeli in pravili, ki veljajo za odvetnike v tuji državi. Upošteva naj načela in pravila mednarodnih kodeksov odvetniške etike.

Tuj odvetnik, ki ima na podlagi zakona pravico opravljati odvetništvo v Sloveniji, mora spoštovati načela in pravila tega kodeksa.

6. člen

Če odvetnik ravna v nasprotju z načeli in pravili tega kodeksa, ne da bi s tem kršil odvetniško disciplino, obravnava to njegov območni zbor odvetnikov.

Območni zbor odvetnikov sporoči odvetniku svoje mnenje ter ga lahko tudi pouči ali opozori, kako naj bi ravnal.

Odvetnik, ki se ne strinja z mnenji, poukom ali opozorilom svojega območnega zbora odvetnikov, lahko predlaga o tem širšo obravnavo pred častnim razsodiščem treh članov zbornice, ki jih za vsak posamezni primer določi upravni odbor zbornice.

Odvetniška zbornica evidentira obravnavane primere, ki so pomembni za odvetniško poklicno etiko in o takih primerih obvešča člane preko območnih zborov odvetnikov.

7. člen

Obvezno razlago načel in pravil kodeksa odvetniške poklicne etike daje upravni odbor zbornice.

OSEBNOST

8. člen

Odvetnik naj pri svojem delu skrbi, da ohrani osebno čast in čast odvetniškega poklica. Tudi v življenju in delu, ko ne opravlja odvetniške dejavnosti, naj se varuje, da ne bi škodoval ugledu odvetništva.

Odvetnik naj vselej upošteva pravila o lepem vedenju. Odlikuje naj se v humanosti in spoštovanju človekovega dostojanstva. Prizadeva naj si za višjo kulturo v odnosih med

ljudmi in za uveljavljanje vzgojnih vplivov.

Po tem pravilu naj ravna tudi tedaj, ko preneha opravljati odvetniški poklic.

9. člen

Odvetnik naj se odlikuje v načelnosti in v trdni obrambi ustavnih svoboščin ter zakonskih pravic in koristi svojih strank.

Pri opravljanju svojih nalog mora odvetnik uživati zaupanje svojih strank, hkrati pa sodnih in drugih družbenih organov, pri katerih jih zastopa ter uveljavlja njihove pravice in koristi. Zato naj si prizadeva, da si to zaupanje pridobi, ga utrjuje in z nobenim dejanjem ne omaje.

10. člen

Preden odvetnik kaj stori, zlasti preden toži zaradi varovanja svoje časti, naj se posvetuje z organi svojega območnega zbora odvetnikov.

NEODVISNOST

11. člen

Odvetnik je dolžan spoštovati resnico in zakonitost. Ohrani naj brezpogojno in popolno neodvisnost od vsakega zunanjega vpliva, ko se odloča, kako bo najbolj pravilno, odgovorno in uspešno zastopal stranko. V vsem svojem ravnanju naj izkazuje iskrenost in državljanski pogum.

NEZDRUŽLJIVOST

12. člen

Odvetnik se ne sme v svojem poklicnem delu in zunaj njega ukvarjati s posli in aktivnostmi, ki niso združljivi s častjo in neodvisnostjo odvetništva.

Nezdružljivo z odvetništvom je vsako komercialno udejstvovanje, združevanje odvetniške pisarne z neodvetniško dejavnostjo in vsako drugo nastopanje, ki bi utegnilo škodovati odvetnikovemu ugledu osebno ali ugledu odvetništva nasploh.

13 . člen

Dokler opravlja odvetnik dolžnost v izvršni oblasti, ne more hkrati opravljati odvetništva. Če je odvetnik izvoljen v predstavniško telo ne sme te funkcije izkoriščati pri svojem odvetniškem delu.

STROKOVNOST

14. člen

Odvetnik naj stalno izpopolnjuje svoje strokovno znanje ter skrbi za svojo splošno izobraženost in razgledanost. S svojim poklicnim delom naj uveljavlja in krepi pomen pravne pomoči in ugled družbene vloge odvetništva.

Odvetnik naj s svojim strokovnim znanjem pomaga drugim odvetnikom in prispeva k strokovni in splošni izobrazbi odvetniških kandidatov in odvetniških pripravnikov.

15. člen

Odvetnikova pravniška in splošna kultura naj se pokaže v vsem njegovem poklicnem delu, v njegovih nastopih, vlogah in govorih ter v stikih s strankami in kolegi, sodnimi in drugimi organi.

16. člen

Odvetnik naj organizira svojo odvetniško pisarno, vodstvo in hrambo spisov, evidenco rokov in narokov, denarno poslovanje in vse drugo pisarniško poslovanje tako, da zagotovi red in tekoče delo.

Odvetniški pisarniški prostori naj bodo dostojni.

PRIČEVANJE

17. člen

Odvetnik naj praviloma ne predlaga sam sebe za pričo v zadevah, v katerih je zastopal sporne stranke in naj ne prevzema zastopstva v zadevah, v katerih bi utegnil biti poklican za pričo.

SPOŠTOVANJE

18. člen

Odvetnik naj pri svojem odvetniškem delu varuje ugled sodišč in oblastvenih organov. Njegova dolžnost je krepiti zaupanje javnosti v njihovo delo.

Zato naj ne daje žaljivih ali omalovažujočih izjav o delu teh organov in njihovih

odločitvah. Tudi svoje stranke naj napotuje na spoštljiv odnos.

19. člen

Odvetnik naj zaradi svojega ugleda in ugleda vsega odvetništva sodnim in drugim organom ne dopusti nespoštljivega ali drugače nepravilnega nastopanja teh organov niti nasproti sebi, odvetniškemu kandidatu ali odvetniškemu pripravniku, niti nasproti svoji stranki.

ZASTOPANJE

20. člen

Odvetnik naj pri uveljavljanju in varovanju zakonitih pravic in pravnih koristi svojih strank pomaga sodiščem in drugim organom s svojim nastopom in svojimi predlogi.

Zato naj bodo odvetnikove vloge vestno obrazložene, dejansko in pravno utemeljene. Odvetnik naj bo v svojih izvajanjih stvaren, strpen in jedrnat, hkrati pa izčrpen, temeljit, vesten in prepričljiv, njegova izvajanja naj bodo razumljiva in sprejemljiva.

Odvetnik naj ne izkrivlja dejanskih in pravnih ocen in naj ne nastopa demagoško.

V svoje delo in svoja izvajanja naj vnaša tudi vzgojne prvine.

21. člen

Odvetnik ne sme svojih osebnih znanstev s sodniki ali drugimi delavci v državnih organih izkoriščati niti v svojo korist ali korist svoje stranke niti v škodo nasprotne stranke.

PREPOVED REKLAMIRANJA

22. člen

Odvetniki tekmujejo med seboj le s kakovostjo svojega dela.

23. člen

Odvetnik sme o sebi in svojem delu posredovati le tiste podatke, ki so stvarni, resnični in se nanašajo na poklic.

Prepovedano je reklamiranje odvetnikove dejavnosti, kar je zlasti:

- hvala kakovosti lastnega dela,
- navajanje uspešnih obramb, dobljenih pravnih in drugih zadev,

sodelovanja v odmevnih zadevah, števila strank in njihove pomembnosti, težavnosti rešenih zadev in podobno,

- omalovaževanje dela in uspehov drugih odvetnikov,
- sklicevanje na svojo prejšnjo dejavnost, funkcije, ali položaj,
- sklicevanje na strokovnost na posameznem pravnem področju ali specializaciji, če mu le-ta ni priznana v skladu z zakonom,
- sklicevanje na vplivne zveze in poznanstva,
- dajanje neresničnih ali zavajajočih informacij o svojem delu,
- sklicevanje na sodelovanje s pomembnimi tujimi odvetniki in odvetniškimi družbami,
- dajanje reklamnih daril,
- angažiranje tretjih oseb, da za odvetnika delajo reklamo,
- uporaba drugih reklamnih sredstev (pošiljanje zgibank o svoji pisarni, izobešanje reklamnih tabel in postavljanje reklamnih obvestil),
- uporaba svetlobnih reklam in podobno.

Ne gre za reklamiranje odvetnikove dejavnosti, če odvetnik objavi v sredstvih javnega obveščanja obvestilo o začetku in kraju poslovanja ali o preselitvi, vendar največ v 30 dneh po otvoritvi pisarne ali po njeni preselitvi.

Prav tako ne gre za reklamiranje, če ima odvetnik na spletni strani podatke o svoji pisarni (delovni čas, naslov, področje dejavnosti, priznana specializacija in podobno), če so ti podatki resnični in se nanašajo na njegovo dejavnost.

PREPOVED NELOJALNOSTI

24. člen

Nedopustna je nelojalnost za kar šteje vsako pridobivanje strank s ponudbami ali posredniki, obljubami uspeha, ponujanjem cenejšega zastopanja, obljubljanje provizij ali nagrad za pridobivanje strank in sodelovanje z zakotnimi pisarji.

ODNOS DO SREDSTEV JAVNEGA OBVEŠČANJA

25. člen

Odvetnik se naj izogiba nepotrebnim nastopom v sredstvih javnega obveščanja. Če v njih že mora nastopiti, se naj izogiba poudarku svojih sposobnosti in zaslug, reklamerstvu in nelojalnosti do drugih odvetnikov. Novinarja je dolžan obvestiti, kaj je po tem kodeksu prepovedano reklamiranje.

Izogiba naj se izjav o svojem privatnem življenju, premoženju, hobijih in drugih podrobnostih, ki niso v zvezi z njegovim poklicem in delom.

DELOVNO TEKMOVANJE

26. člen

Odvetniki naj v vzajemnih odnosih krepijo kolegialnost in poklicno solidarnost, toda kolegialni odnosi ne smejo škodljivo vplivati na vestnost in odločnost pri zastopanju in obrambi strank.

27. člen

Odvetnik ne sme smešiti, omalovaževati ali podcenjevati kolega, ki zastopa nasprotno stranko in njegovih izvajanj, niti z besedo niti na drug način. Zagovora ali razbremenjevanja svoje stranke v kazenskih postopkih naj ne gradi na obremenjevanju drugih obdolžencev, če to ni potrebno za uspešno obrambo.

28. člen

Odvetnik se sme neposredno obrniti na stranko, o kateri ve, da jo zastopa drug odvetnik, le z njegovim privoljenjem. Če se na odvetnika obrne nasprotna stranka sama, naj o tem in o svojem odgovoru stranki obvesti njenega odvetnika.

29. člen

Odvetnik ne sme prevzeti v isti stvari zastopanje stranke, ki jo zastopa drug odvetnik, razen če se ta izrecno strinja s tem ali če je pooblastilno razmerje prenehalo. Zavržno je, če odvetnik prevzame stranko drugemu odvetniku.

Če odvetnik lahko opravičeno prevzame zastopanje stranke, ki jo je prej zastopal drug odvetnik, naj se pred prevzemom zastopanja prepriča, ali je stranka izpolnila materialne obveznosti pri svojem prejšnjem zastopniku v skladu s tarifo ali dogovorom.

Odvetnik naj ne nasprotuje želji stranke, da jo poleg njega zastopa ali ji svetuje še drug odvetnik.

30. člen

Odvetnik naj svojemu kolegu ne odreče pomoči s strokovnim posvetom ali mnenjem.

NADOMEŠČANJE

31. člen

Odvetnik naj svojemu kolegu, drugemu odvetniku ne odkloni zaprosenega nadomeščanja brez opravičljivih razlogov.

Odvetnik naj drugega odvetnika pravočasno zaprosi za nadomeščanje ter mu

pravočasno sporoči potrebne podatke in napotila. Moralno in materialno odgovarja, da bo namestnikovo delo primerno nagrajeno.

Primerna nagrada je polovica tarifne postavke za opravljeno delo, urnina in dejanski izdatki, razen v primeru drugačnega dogovora.

Odklonitev naročila za nadomeščanje naj odvetnik takoj sporoči, v nujnih primerih pa naj sam poskrbi za drugega namestnika.

REŠEVANJE SPOROV

32. člen

V osebnih sporih z odvetnikom, odvetniškim kandidatom ali z odvetniškim pripravnikom naj si odvetnik prizadeva rešiti spor z neposrednimi razgovori ali s posredovanjem svojega območnega zbora odvetnikov.

Če je odvetnik v sporu z odvetniškim kandidatom in z odvetniškim pripravnikom, ki dela ali je v praksi pri drugem odvetniku, naj se najprej obrne nanj za posredovanje.

ODVETNIŠKI PRIPRAVNIKI

33. člen

Ta kodeks velja tudi za odvetniške kandidate in odvetniške pripravnike.

Odvetnik mora posvečati posebno pozornost navajanju odvetniškega kandidata in odvetniškega pripravnika na odvetniško etiko ter na dostojno in spodobno obnašanje pri opravljanju poklica in v življenju zunaj poklicnega dela.

34. člen

Vzgoja in usposabljanja odvetniških pripravnikov za odvetniški poklic je med osnovnimi nalogami odvetništva.

35. člen

Odvetnik mora nuditi odvetniškemu pripravniku, ki je pri njem v praksi, vsestransko in temeljito pripravo za samostojno delo. Pripraviška praksa ne sme biti navidezna.

Za pripravo na pravniški državni izpit naj mu pri dodeljevanju dela omogoči primeren čas.

36. člen

Odvetnik naj odvetniškemu pripravniku, ki je pri njem v praksi, omogoči primerne delovne pogoje in ga ustrezno nagradi.

V razmerju med odvetnikom in odvetniškim pripravnikom, ki je pri njem v praksi, ne sme biti nobene oblike izkoriščanja.

ODNOS DO STRANK

37. člen

Odvetnik naj se zaveda, da je po svoji družbeni vlogi dolžan strankam zagotoviti pravno pomoč.

Nezmogljivost stranke za primerno plačilo odvetnikovega dela ni razlog za odklonitev pravne pomoči v nujnih primerih.

38. člen

Odvetnik naj obvesti stranko o možnosti pridobitve brezplačne pravne pomoči.

39. člen

Odvetnik naj stranki, ki jo zastopa, ne odpove nadaljnega zastopanja v neprimernem času ali v okoliščinah, ko bi bilo to za stranko škodljivo.

S stranko naj se poskusi sporazumeti o odpovedi nadaljnega zastopanja, v dvomu pa naj zahteva mnenje svojega območnega zbora odvetnikov.

40. člen

Odvetnik naj ne odkloni zagovora stranke zgolj zato, ker je uspešna obramba težka, na primer zaradi priznanja krivde, zaradi dokaznega gradiva, narave ali teže kaznivega dejanja, odmeva v javnosti ali iz podobnih razlogov.

Če odvetnik kljub temu odkloni zagovor, naj skuša zagotoviti obrambo stranke po drugem odvetniku, zlasti če stranka to želi.

Že prevzeti zagovor naj odvetnik načeloma ne odpove, zlasti pa ne,

- če bi se zaradi tega položaj stranke kot obdolženca poslabšal,
- če v določenem stanju postopka ni mogoče takoj dobiti drugega zagovornika ali
- če kot zagovornik stranke ni uspel s svojimi procesnimi in obrambnimi predlogi.

41. člen

Odvetnik je dolžan vestno in požrtvovalno zastopati in zagovarjati stranko tako da uporabi zanjo vsa možna in dopustna zakonita sredstva.

42. člen

Zastopanje in obramba socialno šibkih je običajna in častna naloga odvetnikov pri opravljanju odvetniškega poklica. To nalogo naj odvetnik opravlja s posebnim razumevanjem.

ZAUPANJE IN ZVESTOBA

43. člen

Odvetnik naj se zaveda, da je zaupanje stranke osnovno vodilo, ki ga mora upoštevati in ga ne sme omajati. Stranka in njena zadeva sta središče njegove pozornosti pri delu.

Toda zvestobi do stranke odvetnik ne sme podrediti svojega osebnega in poklicnega poštenja. Nikdar naj ne izgubi samostojnosti in objektivnosti pri svojem delu. Vedno naj ostane dostojen, vljuden in stvaren do nasprotne stranke in njenega zastopnika ter do sodnih in drugih državnih organov.

44. člen

Odvetnik naj po možnosti stranko že vnaprej seznanj s potekom postopka v njeni zadevi.

O svojem delu in postopanju naj stranko redno obvešča, omogoči naj ji vsak čas vpogled v stanje zadeve, jo pouči o dejanskem stanju in o pravnih vprašanjih ter ji sporoči potrebne podatke iz sodnih in drugih spisov ali iz opravljenih poizvedb.

45. člen

Odvetnik naj stranko seznanj s približno oceno stroškov zastopanja in s tveganjem za plačilo teh stroškov. Stranko naj pouči, da je lahko sodna odmera stroškov v breme nasprotne stranke manjša od njegovega računa.

Odvetnik je dolžan stranki omogočiti, da sama pregleda odvetniško tarifo. Če stranka zahteva, ji mora dati razčlenjen obračun stroškov.

46. člen

Socialno šibki stranki naj pri računu popusti ali ji nagrade za delo sploh ne zaračuna.

Odvetnik naj se s stranko po možnosti že vnaprej sporazume, kako bo plačeval stroške zastopanja.

47. člen

Odvetnik naj ne sprejme zastopanja stranke, dokler zastopa kako svojo stranko v sporu z njo kot nasprotno stranko, tudi če gre za drugo zadevo.

V skupnih odvetniških pisarnah in odvetniških družbah, v katerih sodeluje dvoje ali več odvetnikov, je nasprotna vsaka stranka, ki je v sporu s stranko kateregakoli odvetnika v tej pisarni.

48. člen

Če je odvetnik obravnaval kak pravni posel za dve stranki ali za več strank, naj odkloni sprejem zastopanja katerekoli teh strank v sporu med njimi o pravnem poslu. Ni pa tega dolžan, če je obravnaval pravni posel le kot zastopnik ene stranke.

ZASTOPANJE ORGANIZACIJ

49. člen

Odvetnik je lahko ustanovitelj in član družbe, ne more pa opravljati nalog poslovnega organa, ne more biti v družbi zaposlen in je ne more zastopati, kar pa ne velja za odvetniško družbo po zakonu o odvetništvu.

Odvetnik ne more biti prokurist.

Odvetniki lahko opravljajo posle stečajnega oz. likvidacijskega upravitelja in so lahko člani upravnih odborov družbe, vendar je ne morejo zastopati kot odvetniki in ne smejo uporabljati naziva odvetnik in svojega žiga.

ODVETNIKOVI SPISI

50. člen

Odvetnik naj varuje svoj ugled pri stranki in njeno zaupanje tudi z urejenim vodenjem njenih spisov in denarnega poslovanja zanjo.

Posebno pozornost naj posveti vestni hrambi listin. O hrambi oporoke naj izda stranki potrdilo ali ji izroči podpisan izvod oporoke.

Ob prenehanju zastopanja ne sme odreči stranki vrnitve njenih listin, četudi še ni poravnala obveznosti do njega.

POKLICNA TAJNOST

51. člen

Odvetnik mora varovati kot tajnost, kar mu je stranka zaupala ali kar je kot zaupno zanjo zvedel. Tudi sam mora vestno oceniti, kaj stranka želi varovati kot tajno.

Dolžnost varovanja poklicne tajnosti velja tudi za vsebino odvetnikovega spisa in to tudi po prenehanju zastopanja in pri uničenju arhiva končanih zadev.

52. člen

Varovanje poklicne tajnosti zavezuje odvetnika, da odkloni podatke o tem, ali je nekemu nudil pravno pomoč.

53. člen

Izjemoma je odvetnik razrešen dolžnosti varovanja tajnosti,

- če ga stranka odveže varovanja tajnosti,
- če je odkritje tajnosti v očitno korist stranke,
- če je to potrebno zaradi varovanja njegovih pomembnih osebnih interesov.

Odvetnik pa tudi v interesu stranke ne sme odkriti tajnosti, če mu stranka izrecno prepove, razen če to terjajo izredne okoliščine v osebнем interesu stranke.

NASPROTNA STRANKA

54. člen

Razpoloženje stranke do nasprotne stranke ne sme biti merilo za odnos odvetnika do nasprotne stranke.

Odvetnik naj svoje obnašanje nasproti drugi stranki uravnava po splošnih etičnih normah. Z neosebnostjo in obzirnostjo do nasprotne stranke naj skuša preprečiti zaostritev sporov in doseči mirno rešitev.

55. člen

Odvetnik ne sme izkoriščati nepoučenosti, zmote ali boječnosti nasprotne stranke, zlasti če ta nima pravnega zastopnika, da bi dosegel neupravičen uspeh za svojo stranko.

56. člen

Osebno znanstvo odvetnika z nasprotno stranko je razlog, da odkloni prevzem zastopanja proti njej. Če je vendar pripravljen prevzeti zastopanje, mora prej svojo stranko obvestiti o tem poznanstvu.

57. člen

Odvetnik naj v sporazumu s svojo stranko pred uvedbo postopka po možnosti poskusi rešiti spor z nasprotno stranko z opominom in primernim rokom za zadostitev zahtevku stranke.

58. člen

Odvetnik tudi nasprotni stranki ne sme povzročiti nepotrebnih stroškov.

Če je nasprotna stranka objestna, pa nima odvetnika, naj jo primerno opozori na stroške in druge posledice postopka.

59. člen

Odvetnik naj nasprotne stranke ne smeši, zaničuje, zmerja ali ji grozi, niti v osebnem stiku niti pismeno.

Opravičljivo opozorilo na stroške postopka ali na kazenski pregon in podobno ne šteje za prepovedano grožnjo.

60. člen

Odvetnik naj stranki odsvetuje kazenski pregon nasprotne stranke zaradi nepremišljenih izjav, ki jih izzove napetost v postopku, če to ni potrebno zaradi zavarovanja interesov stranke.

Odvetnik naj tudi ne ukrepa proti nasprotni stranki, če se je v razburjenju o njem žaljivo izražala.

OSNOVNO IN SPLOŠNO PRAVILO

61. člen

Načela in pravila tega kodeksa naj bodo v zavesti in prepričanju vsakega odvetnika.

Odvetniki naj v interesu vsega odvetništva sodelujejo in skrbijo, da se bodo vsi ravnali po teh načelih in pravilih.